॥ श्रीबोधकादंबरीप्रारंभः ॥

श्रीगणेशायनमः॥ पुराविदिशायानगर्यांशूद्रकइतिनाम्नाराजाबभूव॥तस्यपुरतःकदाचिदतिरूपवत्यःचंडालकन्ययाअधोमुखसकलशास्त्रमस्तकंकृत्व
नशुकःसमानीतः॥राजादत्तशिष्येणशुकंप्रतिपप्रच्छ॥भोशुकपक्षिणस्तेसकलविद्यासकलकलाज्ञानंकुतइतिमदाशंकामपाकुरु॥शुकश्चाह॥राजन्
स्वस्थमनाःशृणु॥विंध्याचलविपिनेएकःशाल्मलिनामाद्रुमोस्ति॥तत्रबहूनिशुकनीडानिवसंति॥तेषुमत्पितरौअजातपुत्रौनिवसतः अथचक्रियता
कालेननयोर्वार्द्धकेसतिसकलोद्दनजनिमानाचमज्जुननानेतरस्तैरहोनिमृत्युनाग्रस्ता॥जराजर्जरितसर्वांगेःस्मत्रगमनाशक्तःपित्रानीडागतान्यशुकास्य
पतिनानिर्दुःखफलादीन्यादायमांपुष्णंतिस्म॥एकदाअजातपक्षेणमयामृगपक्षिणांभयदोमृगयार्थंमुद्यतस्यशबरसैन्यस्यमहान्कोलाहलोःश्रुतः।
तंत्रैवेनशबरेणास्मन्निवासभूतंनमेघशाल्मलीमारुह्यसर्वेशुकशिशवःकंधराउन्मूल्यमहींप्रापिताः। तथैव ---- दुष्टेनाशक्तोमत्पितापिधरांनीतः॥
अहंतुतद्भयेनपत्रपक्षलीनस्तज्ज्ञातोधरामासाद्यद्रावंगत्वारणादवांकूजीविनाशयाश्चक्रुप ---यमविशंसनम्मादुर्नार्यसर्वानशुकाचरद्वित्यागतः
गतेचतस्मिन्नजातपक्षेणपितृशोकार्त्तेनमयाक्षुधयोन्नृणायाभीत्याजीवितदत्तेचतेहिंत्रिपदंचलितं तदाक्रमागंगायामध्यान्हेकेत्रियो
रुत्वापरावृत्तोहारीतनामानंनृपपुत्रंमांददर्श दृष्ट्वाचकृपयामांपर्णपुटेधार्य ---कर्णेराध्यायजाबालिःपुत्रंनिधार्यापतरंजाबालिमाह॥
नानपश्यमयामार्गंपतितःशुकशिशुरयंसंप्राप्तः॥जाबालिरपिमांदृष्ट्वाभित्वाचपुत्रंप्राह भोपुत्रअनेनसांप्रतंकर्मफलंभुज्यते ततःसर्वे
शिष्याःस्तद्श्रुत्वासाश्चर्यामुनिमब्रुवन्। भोमुनेजातमात्रेणानेनशिशुनाकिंगादृशंकर्मकृतंतद्वदनृपिराह।संध्याकालोधुनास्तितत्पश्चा
दस्माभिर्नयेयुष्मभ्यंवदिष्यामीत्युक्त्वासंध्यांविधायश्रोतुकामानस्तांस्तापसामागतांवीक्ष्यशुककथानकंप्रथमतोवक्तुमुपचक्रमे। भोनघस्वि
नःशृण्वंतु। उज्जयिन्यांनगर्यांतारापीडइतिनाम्नाराजासीत्। तस्यविख्यातयमन्यभिधानाकापत्नीबभूव।अनपत्यानुतौपुत्रमुखमपश्यंतौ
कालंनयतःस्म॥ततःकदाचिद्विलासवतीमहाकालेश्वरंद्रष्टुंगतासतीतत्रवाच्यमानंपुराणेउपुत्राणांगतिर्नास्तीतिवचनमनुश्रुत्यश्रु
तेश्चतस्मिन्नृपेशोकंविनासतीतत्कालमुल्लाघस्वीयसदनमागत्यमुखमाच्छाद्यगतत्रीडमरोदीत्। तमेवंरुदंतंश्रुत्वासद्मविलासवतीगृह

मध्येत्यप्राणप्रियेयकस्माद्रोदिषिमाज्ञापयकिंतेचित्तेपीनकरोमिउदाचेन्मेवल्लभावीधराज्यंत्यदायंगवाश्वंकिंकरंवामनुशाधित्यंबहु
भिः पृष्टापिनोत्तरमूचे॥ अत्यादरेणराज्ञेतत्सखीतद्दुदितमनपत्यत्वंहेतुमाह। राजापिनद्दुःखितदुःखितोविलासवतीमाह॥ प्राणेश्वरिगतेनाद्यम
पिदुःखितोसिमद्दंदैवायत्तंविधत्वंकोमित्यक्त्वान्यदिनेपितरंपितृतीर्थेवारुदत्॥ततश्चशुकोतिदीर्घतांश्रुत्वाशुकनासनामामात्यआजगाम। तस्यापि
मनोरमाख्यापत्नीबभूव॥ सोप्यनपत्यत्वयानरपतिसमदुःखोविद्यामंत्रीराजानमाह। राज ---रुदितेनमनोरथाःसिध्यंतिकिंनाह। धर्मेणचसिध्ये
ति॥एवमादीतिमंत्रिवाक्यानिश्रुत्वानिरुतशोकोराजाभूत्॥ततःकदाचिन्नारापीडःस्वप्नेसकलेचंद्रमसंविलासवत्यावदनंप्रविशंतंस्वयोर्मार्द्ध
गामिन्यांनिशिददर्श॥तस्यांमंचरात्रौशुकनासःपत्न्या ---गेपुंडरीकंददर्श॥प्रातस्तौराजामात्यौसदस्यैःसदस्यान्संश्चंश्चप्रश्नोत्तानमूचतुः॥तेयु
वयोस्तनयाद्यापिनिःसंशयमचिरेणभविनेतिप्राचुः॥ततश्चकेचिद्दिनेराजपत्नीचंद्रापीडाभिधानंतनयंसुषुवे॥मंत्रिपत्न्यपिवैशंपायननामा
नंपुत्रंजनयामास॥ततःप्रतिदिनमेधनौतौसकलविद्याधिपारंगोबभूवतुः॥तारापीडोपिचंद्रापीडनागानंतनयंजयनशीलमवलोक्यसचतु
रंगसैन्यैर्दिग्जयार्थंप्रेषयामास॥तैसंचायनमंत्रिपुत्रंचंद्रापीडस्यप्राणप्रियंमित्रंतदग्रेःमान्यमकल्पयत्॥शुभेह्नितुतमंगलोत्तरिक्तेतारा
ज्ञामान्यपुत्रौपूर्वेपूर्वादक्षिणांपश्चिमांकमेणविजित्योदीचींजेतुंप्रतस्थतुः॥तत्रहेमजटारव्यानोकिरातानांसकवर्णपत्तनाभिधंनगरंजित्वांते
भ्योदंडंगृहीत्वाकैलासोपत्यकासुचिरंतरंशुविभागंप्रेक्ष्यदिग्विजयश्रांतोराजाचिरायश्रमापनोदार्थंमवसत्॥वसंश्चतत्रैकदाइंद्रायुधनामानं
वाजिराजमचरत्यवनभूमेरमणीयतांदिदृक्षुरेकाकीनिरगात्॥तत्रपरस्परमुदितंकिन्नरमिथुनमवलोक्यजिघृक्षाकुतुकादिंद्रायुधेनचचाल
तन्मिथुनंशनैश्चचाल॥राजापिकौतुकाविष्टस्तत्पार्ष्णिंचचाल॥तदुड्डीयात्यंचैःकैलासशिखरंगत्वाक्षितेस्तंयचाश्वेननयदतिनाचगंतुंनशक्यते॥
राजापितदाग्रंमत्वाहावाजिनामबंधुःपंथालंघिनःकामेपक्षिजिघृक्षाकीदृशीबुद्धिरितिचिरंविमृश्यवाजिनंतालाकांक्षिणंस्वात्मानंचवीक्ष्यदूत
स्तोदृष्टिप्रेषयन्ननेकवृक्षाश्रितंहंससारसादिनादितंपुरतोमहत्सरोवरमपश्यत्॥तत्रसरसिपाणिपादोत्रस्नात्वाचम्यातिशीतस्तूपपौ॥वाजि

Digitized with financial assistance from the Government of Maharashtra on 11 June, 2017

नंचपार्थयित्वानंतदग्रेमृणान्यक्षिप्यस्वयंतरोरधस्तानविश्रांतिमकरोत् ततश्चमृणान्यजस्रंतमुत्कर्णंकंप्रशृण्वंतंवाजिनमधस्तोयस्वयंचोत्था
यतत्पार्श्वेस्थितउत्तरात्सरसस्तीराद्गगनंनभोनादंमर्त्यलोकिकंस्वरमनुरुरुधाव श्रुत्वाचेंद्रायुधवाजिनमारुत्यस्वरोपरिजगाम ततोऽतिदूरम
ध्वानंगत्वात्सद्यैर्दिव्यंदेवदेवंबालयंददर्श तत्रत्रिलोकवंद्यंपरमप्रभोर्द्वासिस्फाटिकंलिंगमपश्यत् तदग्रेवीणामादायत्रिभुवनसौंदर्यश्रियमेकत्र
दिदृक्षुणाविधात्राविनिर्मितांत्रैलोक्यसुंदरीसारंगायंतींमेकाकिनींयुवतींविलोक्यविस्मितस्तदेगानसमाप्यवधिनिरवसाद समाप्तेचगानेसाम
मदोनमारात्रेखागतंतेऽस्मित्कत्काकोसिनरपतेकिंनामासिकुत्रवससिममातिथिरसिमदातिथ्यग्रहणायमदाश्रममहीरुहंकेगृहणायराजन्नि
द्रायुधबलाकरेत्तत्वातत्प्रेम्णातिरंजितःपद्भ्यामेवशनैस्तामनुवव्राजसोतुस्वाश्रममासाद्यस्वगृहांगणास्तीर्णकुशासनेस्वयमुपविश्यमृगाजि
नासनेराजानंचोपवेशयित्वाराजानंस्वनामधेयागमनहेतुमपृच्छत् पृष्टेचतयाचंद्रापीडःस्वनामधेयागमनकारणंतस्यैयथानथमनुश्रावयामास
माचसर्वंश्रुत्वातदतिथ्यकरणायशुक्लवर्णपात्रींकरकमलेउत्तामहीरुहमंडपांतरंजगाम तरवस्तुतत्पोनुभावेननानाविधपुष्पैःफलैस्तांपात्रींस्व
यंपूरयंतिस्म सातामादायराज्ञःपुरतोमुमोच राज्ञाकांतिचित्फलानिभुक्त्वामुक्तांपात्रींप्रतिगृह्यमुहूर्तांतरंगत्वासाक्षयंफलानियुयोज ततोबहिरा
गत्योपासीनांतामतिचित्रितांतःकरणश्चंद्रापीडोराजाकस्यात्मजाकस्यप्रियायोवनेकथंतयस्यसिद्धजन्मांतरगतारमावोमाःसीनिमंदोत्सुकंव
सफलीकुर्वित्यपृच्छत् पृष्टाचसासाश्रुनेत्रामुहुर्मुहुर्निश्वस्यचंद्रापीडनमब्रवीत् राजन्मंदभाग्यायामेमहांतमतिदुःखदमुदंतंशृणु राजन्चं
द्रापीडदेवलोकेसकलदेवमान्यश्चित्ररथनाम्नाएकोगंधर्वाधिपतिरस्ति तस्यचतुर्दशाप्सरःकुलेतिप्रशस्ता अमृतकुलसंभवामदिरानाम्न्यप्सराःप्राणप्रियापत्न्यस्ति द्वितीयश्चहेमनाम्नासकलसंगीतकलाकुशलोगंधर्वराजास्ति तस्यापिविधुवंशसंभवोगौरीनाम्नीग्रहीण्य
स्ति मणिपर्वतवासिनोस्तयोर्गंधर्वराजयोरतिप्रसिद्धाप्रतिदिनमेधमानामहतीमैत्र्यस्ति ततश्चमणिपर्वतेकीडंतीश्चित्ररथमक्षिरयो २
रेकाकादंबरीनाम्नापुत्रीजाता हंसगौर्योरपिमहाश्वेतेतिनाम्नाहंसनाजाता आवयोरपिदैववशात्तथैवकादंबर्यासहमैत्र्यस्ति ममचसकल

DR BHAU DAJI
डाक्टर भाऊदाजीद्वारासंग्रहीतम्

कर्मकोविदाएकादश्यस्ति॥ तयादास्यासहएकदावनविहर्तुकामनयाहंपुष्पितंचनमागमं॥ तस्मिन्नेववनेमयामदनमनोहरोयौवनमदमत्तःकश्चिद्वि
कुमारकोदृष्टः॥ तस्यकर्णेआमोदमात्रान्नष्टालिकंदामश्चित्तचौर्यचतुरेकामंजरीदृष्टा॥ ततस्तत्पृष्टेआगच्छंतंकपिंजलनामानंश्राम्हणंशिष्यमपृच्छं॥
स्वामिन्नपूर्वोयंक नपक्षिनसनोभवति॥ अदःश्रवणसंक्षिप्तासश्चित्तचौर्यचतुराकस्यैतरोरियंमंजरीचकास्ति॥ इतिपृष्टेकपिंजलोमामुवाच स
कलदेवचंद्रोतिनेजस्वीदेवलोकेएकःश्वेतकेतुरितिनाम्नाकपिप्रवरस्तिष्ठति॥ सकदाचित्स्नानार्थेपुंडरीकाख्यंसरःसमुपाजगाम॥ द्वितीयंकाममिव॥
स्थितंश्वेतकेतुनिरीक्ष्यासापुंडरीकांतरस्थितायाःपुंडरीकामनायाःपुंडरीकांतरत्वार्त्तेव पतत्॥ तत्क्षणादेवतस्मादार्त्तवात्पुरुषःसंजज्ञे। पश्चात्तंप
ड्डीत्वाश्वेतकेतवेददौ श्वेतकेतुरपितत्तनयंनाम्नापुंडरीकंतत्वास्वर्गमानीयविद्याश्चतुर्दशाध्यापयामास। विद्योपादानानंतरंततस्तंपित्राश्वे
तकेतुनादिष्टःपुंडरीकोयमधर्नीतलमागच्छति॥ ततश्चस्मिन्नेदनवनस्थितानिर्देवतरुणीभिःपारिजातपादपमंजरीयमस्यकर्णकोटरेप्रेम्ण
निहितास्ति। राजन्श्रुत्वाहंतन्मनाःअभूवं मुनिरपिसदासक्तमनाभूत्वामामुवाच॥ अयिसंदरिएतस्यांमंजर्यांचेतश्चेत्वयास्तिततर्हिगत्वतामिमां
मित्यात्काममुद्यमदात्॥ तस्यचमत्करस्यशत्यैपिदाविधुस्तेभादयःसात्विकास्तत्कालेप्रादुर्बभूवुस्म॥ तत्करस्पर्शनामापिप्रभवंतिस्मनत्पाणिपं
कजात्पतंतींमंजरीमादायस्थितोनोदासन्कोमांविलोक्यतरलिकाप्राह॥ महाश्वेतेकिमिदंकरोषि माताभोजनावसरोत्वांप्रतीक्षतेत्वरितास्वि
त्यरयागम्यतां इत्युक्त्वानामग्रहमेत्यगृहीत्वागृहंचचाल॥ चलितायांमयिकपिंजलःस्मयमानःपुंडरीकमाह॥ पुंडरीकतपस्तप्तु
मनधनीतलमागतस्यतेकोयमवस्त्रान्बदीयाश्रमात्कामादायमहाश्वेतायानिवासगता त्वन्तोरक्षणार्थंप्रेषितोहंश्वेतकेतवेकिंब्रवीषि॥
पुंडरीकस्तच्छ्रुत्वासाबधानोभूत्वापश्चादागत्यमामुवाच॥ मतांतरेणतेनमुक्ताचलिरियमितिनाज्ञायि॥ ततश्चनरलिकयातन्मनस्काहंकथंचि
द्वनंनीता॥ गृहंगतायांमेक्षणंशय्यायाःक्षणंभूमौक्षणंपुष्पपल्लवसंस्तरेस्थित्वाअपिविरहागतिंनानरूपवत्यभूत्॥ तदंतरेदौवारिकीन
मरकृत्यमामब्रवीत् देवीकश्चिदज्ञातजराज्ञेमुनेःकुमारोद्वारमागतोस्तिकिमाज्ञापयसि॥ अहंहिपुंडरीकआगतइतिज्ञात्वासरयमभ्यंतरंक

रणाः ब्रुवंश्चैनंप्रवेश्यनामित्यूत्कागतक्रीडापाद्यार्थमादायसखीसंयुक्तामहांगणमगमं गत्वाचकपिंजलंदृष्ट्वानत्वाचकस्तेपुंडरीकइत्यब्रुवं ततः
सउवाच महाश्वेतेपुंडरीकस्तेरोधस्तान्निष्टतित्वद्वियोगविधुरश्चंद्रमसचंदनंचनिंदति किंवहुजल्पनेननसांप्रतंतस्यचरसेवदज्ञासि तस्मिन्ने
वंवदतिद्वारपाल्यैत्यवक्तनर्नीत्वांविलोकयितुमयार्तीत्येवंप्राह अहंचनश्रुत्वागत्वपश्चाद्रागमिष्यामीत्युक्त्वाविसर्ज्यचक्षान्यथापूर्वमिवभूत्वा
सानुसन्मुखंगत्वामाद्यंश्चरणं गताचमार्गीरजमालोक्यतस्यनिवासंजगाम एतायांतस्यामहंतरलिकामब्रुवंश्च अम्बसखिअत्रकिमहंक्रियं-
यथामहाभाग्यायामेब्रह्महत्यानभवेत्तथायत्तनीयंत्वंमम प्राणप्रियासख्यसिअतिचतुरासिमामत्रविषये:मुशाधि इत्युक्तेचमयामदंतकर
णवृत्तज्ञासाप्राह महाश्वेतएहियथेतनयाम: त्वंचतत्रराज्ञावेवगांधर्वविवाहंविधायब्राह्मणेनसंस्तवंसंश्रुयब्राह्मणजीवापययेनतेब्रह्म
त्यानभवेत् अहंसखीवचनंश्रुत्वातयासहसमागमोत्सुकारूढतरपदैर्गम्यमानासत्यर्द्धमार्गतस्मिन्नेवपथेनगाढंरुदितमश्रौषं अहंमखीव
चनंश्रुत्वातयासहत्वरमाणोयमपथमुल्लंघ्यसत्वरैर्गम्यमानासत्यर्द्धमार्गेतस्मिन्नेवपथेनगाढंरुदितमश्रुत्वाचकोयंरोरूयमाणोभविष्यतीत्यसत्वरु
याणपुरतःव्रजतापुंडरीकायंदृष्टेपुंडरीकंतिविरलपतंकपिंजलमद्राक्षंतंतथाविधंदृष्ट्वाहमपिसहसामूर्छिताभूमावपतंतेरलिकाचानेको
पायेमांजीवापयामास अहंचमूर्छापायेतरलिकामवदंतरलिकेत्वरयाकाष्ठान्यादायचितमारचयअहंएतच्छरीरंपुंडरीकशरीरेणसार्द्धं
भस्मसात्कृत्वास्वर्गं:नेनसहचिरंक्रीडिष्यामि इतिब्रुवंत्यांतरिक्षात्कश्चनतेजोमयंपुरुषोभ्येत्यतंपुंडरीकशरीरमादायाचाशेव्रजन्मायुषाच
महाश्वेतेभुचमाकुरुपुनरनेनसमंसंयोगमेष्यतीत्युक्त्वापुंडरीकशरीरंगृहीत्वाव्रजाम कपिंजलोपिमद्दुरुंगृहीत्वाकुयास्यसीतिब्रुवन्दियमुत्प
पात मयाचिंतिविगलंतंसेचंद्रमंडलंप्रविष्टादृष्टा: राजन्नतदाप्रभृतिनिहतजीवितोर्हइत्याशावद्धरुदत्यार्जीवामि चंद्रापीडअतिमंदभाग्यायाय
त्तंश्रुत्वं राजापिनानाविधैरापास्यांनिर्मृहाश्वेतामाश्वास्याह महाश्वेतेप्राणप्रियानरलिकासासरखीकुत्र साचदूतिपृछंतंराजानमाह
राजन्यदर्थंसातरलिकाप्रेषितास्तिदर्पिमत्सकाशाच्छ्रुण्वु याचित्ररथमदिरयो:पुरोकयार्दपत्यो:कादंबरीतिनाम्नापुत्र्यस्ति यया स्व

रूपलावण्यदाक्षिण्यैर्निखिलास्त्रिभुवननरुण्याजिता: ययासहलोकप्रसिद्धंममसख्यमस्ति साचममेदृशीमवस्थांज्ञात्वाप्रतिज्ञामितिचक्रे यावन्मम
प्राणप्रियासखीप्राणेश्वरवियोगविधुरातिष्ठति तावदहमप्यूद्वाहंकरिष्यामि ततश्चक्रियताकालेननसिद्ध्यांमन्निमित्तमुद्वाहमकुर्वतींकादंबरीं-
ज्ञात्वाहमुक्ता महाश्वेतेयथात्वत्सखीपाणिग्रहणंकरोतितथात्वमेनामनुशाधि अतस्तांप्रतिबोधयितुंप्रेषितानरलिकाश्च: समेष्यति इत्येवंसवक्त-
मुक्त्वतोस्तयोर्हिनपति:प्रतीचीप्रांतभागस्थापः प्रविवेश चंद्रापीड:स्वयमुत्थाययथावत्सायंतनोसंध्यामनुष्ठायमहाश्वेतयानिजगृहांगणानतिदूरवि-
रचितंपुष्पपल्लवसंस्तरमधिरुरुक्षुप ततश्चसमेघनादनामानंबलाहकंस्वंसेन्यमात्रोदिग्विजयप्रस्थानावसरेसहप्रेषितांपत्रलेखामिमिनाम्नींतांबूल
करंडवाहिनींदासींचसस्मार ततश्चमहाश्वेतावृत्तांतेनमनसिविस्मितोनिद्रामलभमानःसकलंनिशांनिनाय प्रातश्चोत्थायदंतधावनादिविधायययथा
विधिरुत्वासंध्यामुपास्यदंडायुधंवाजिनंचविरजस्कंविधायमहाश्वेतांतिकमुपाजगाम तदानानाह्निकायामहाश्वेतायाअग्रेदूतिवदंतींतांतरलिकाम्यां
दासींददर्श महाश्वेतेकादंबर्यात्वत्सख्यापत्रमभिलिख्यप्रेषितास्तत्प्रतिकनाम्न:स्वसेवकस्यकरेदत्तमस्तिवाचयस्व महाश्वेतानुचरिनकहस्तात्तामादा-
यस्वयंवाचयामास महाश्वेतेत्रवयार्जीवस्तुएकएवाद्यिदृश्यमानोदेह:पृथक्भवतीतित्वयासम्यक्ज्ञायते अथचयन्मया:रण्यंविहायपितृजीवनमि
त्तंमंदिरेस्थीयतेतन्मद्दाईयेव अथयदित्वयावज्ञवदुपदेशस्तरलिकामुखेनमत्प्रमुक्तस्तत्प्रत्यहमपिवनमागत्यत्वत्समीपेस्थास्यामि साचदूतिकादंबरी
वचनश्रवणानंतरमश्रुपूर्णेक्षणाक्षणंनिश्चस्यतत्समीपगमनोत्सुकाचंद्रापीडंनरपतिमुवाच राजन्यदित्वमाज्ञप्तस्तवआवांगत्वानानारण्यानिपदेशैः-
सखींकादंबरीमाश्वासयावः नरपतिस्तुदूतिमहाश्वेतावाचयमाकर्ण्यमहाश्वेतांचदाज्ञापराङ्मुखंवेत्तिकिमुदूत्कावद्रंखवाजिनमामुच्यवत्साकोर-
त्वाचलितोत्सुकयातयासहमुदितेनमनसाचलितुमुपचक्रमे चलितयोस्तयोरग्रतस्तरलिकात्वरितचरश्चबहुपदंचलित्वाकादंबरीमाख्यातुंत्वरयाज
गामु: कादंबर्यपिमहाश्वेतामागतामाज्ञायस्वयंसन्मुखमुपाजगाम आगत्यपरस्परमाश्लिष्यकुशलप्रश्नंविधायपरंमुदमापतुः ततश्चमहाश्वेताकादं
बरीकरंकरेकृत्वोवाच सखिकादंबरिइज्जयिनीपतेस्तारापीडस्यगृहश्चंद्रापीडइतिनामापत्संपुमान्मयात्वन्नेत्रोत्सवविधानोत्सुकयासमानीतोस्ति किमे

नमुद्दिश्यगुणानारूढमत्सरमतिः॥ कादंबरीतुपुनःपुरारातिंवरामानयितुमन्यंदेहमुपागतंमन्मथमिवचंद्रापीडंविलोकयंतीपंचबाणबाणवरामाजगामा राज्ञापिकादंबरीक्षणेषुविधिर्दोषःतःस्वास्थ्यंनीयलोभे॥ एवंवर्त्तमानेचकनकचैत्ररथतावलंविनीमदिरांतःपुरचारिणीप्रतीहारीप्रेत्यकादंबरीमहाश्वेते नमस्तुत्यप्रोवाच भर्तृदारिकेमदिरातेमातामहाश्चेतयासार्द्धंत्वांदृष्टुमिच्छते॥ कादंबरीचमातुराकारणप्रेषणंविचर्यनिजक्रीडापर्वतेसकरुणसमुद्भू संभरितेविलाससंदर्शनेनिजप्राणप्रियचंद्रापीडंनिवेशयित्वातत्परिचर्यायांसर्वाःसहचरीःसमादिश्यचमहाश्वेतांपुरस्कृत्यमातुरंतिकमाबव्राज॥ चं द्रापीडोपितत्रविलाससभनिर्दीर्घिकायांस्नात्वायथारुचिभुक्तभोगमहाघरूधिनायांरत्नमय्यांशय्यायांसुखसश्वतत्सखीकथितानानाकुतूहलकथाः सुश्राव स्वयंचचकार ततश्चवासुमुदिनीपतेःपश्चिमप्रांतेविलंबिबिंबमवलोक्यचंद्रापीडःसंध्यामुपासांचकार॥ तदानींचसरत्नोमदिरामभिवाद्यचंद्रा पीडांतिकमाजग्मतुः॥ आगत्यचनानाविधोपारप्यानैरापथमयामासिनीमतिबालत्वेखेलनलेसुधापुः॥ क्रमेणश्चचंद्रापीडःकादंबरीकटाक्षविक्षेपान्त करणेननिद्रामाससाद॥ कादंबर्य्यपिचंद्रापीडगृहीतमनस्कास्वशय्येननिद्रामलभमानामहाश्वेताशयनमधिगम्यतूष्णीन्तिनयातत्रापिननिद्रांति स्म॥ एवमनागतनिद्रश्चंद्रापीडःप्रातरुत्थायविहितान्हिकंकादंबरीमहा – तयोःपार्श्वेप्रत्यागमनंप्रतिज्ञायमार्गानुज्ञानकोविदंत्वरितंवेगंहीत्वाबाजि नमारुह्यस्वंसैन्यमात्तगाम॥ सैन्यमागत्यवैशंपायनमभात्यमालिंग्यतस्याग्रेनिविलंबनांतमाचख्यौ॥ ततश्चस्वशरीरेएकाहमुषित्वाद्वितीयेह्निवैशं पायनमामंत्र्यपत्रलेखांनिजांसखींगृहीत्वाकादंबरीदर्शनोत्सुकस्तद्भवनमुपगच्छतिस्म॥ कादंबर्य्यनमागतमासपत्रलेखं लोक्यपुलकांचितशरीरशि रसंजलिमाधायप्राणंतनुविप्राणोदनिष्टत॥ कादंबरीमहाश्वेतेनचपत्रलेखामालिंग्यासीमानंहर्षमुपाजग्मतुः॥ कादंबरीमहाश्वेताभ्यांपत्रलेखांनांसचंद्रापीडानां मोष्टौभीरवीरस्तंजगाम॥ ततश्चंद्रापीडःप्रातरुत्थायतेसख्यावामंत्र्यतद्दत्तांपत्रलेखांतयोःपार्श्वेत्यामुच्यतांजिनमारुह्यस्वयंकटकमभिससार॥ आगत्यपित्तृ पार्श्वागतेनदूतेनदत्तंपितृपत्रंपठित्वापितोश्चरणारविंददिदृक्षुःसबलाहकंसैन्यंवैशंपायनेनिवेश्यकादंबरीप्रतिपत्यागमनेत्वरितकमुत्काचचाल॥ मनाजवे नेंद्रायुधेनशीघ्रमुज्जयिनीमासाद्यपितुरंतःपुरंप्रविश्यपित्रोश्चरणयुगलमभिवाद्याथशुकनासस्यसकलत्रस्याभ्यमिवाद्यतेभ्यःसकलंदिग्विजयवृत्तंपत्रवि

लोकनादेवत्वरयानिजागमनंचश्रावयामास॥ धनुरहंधिमेखलाबधिविजयचंद्रापीडःसामात्येसामंतेसामंतपुरुषैर्नानावीर्यःसमेत्यसमंतपुरुषैर्नानावीर्यःसमेत्य चंद्रापीडःस्यचपि कायेनमनसाचकादंबरीनिकटेवसतःसतःकिंपहिनानंतरंसेनासमानीतस्यैमाजगाम॥ आगत्यचमेघनादमामाचख्यौद्वारिकःपत्र लेखमानीयप्राञ्जलिःपादयोःपपात॥ पतितंतमुत्थायचंद्रापीडःकुमेत्राणाधिकंप्रियंवैशंपायनःसखायंविनाविश्वस्तंपश्यामीतिवदन्सद्यः नाप्तोतिमेघनादोद्वारिकमाकर्ण्यमहतीमूर्छामगच्छत्॥ मूर्छितंतमालिंग्यचमेघनादोनानोपचारैर्जीवयित्वाराजकुमारंननेमित्रमनमस्तिजीवनंकथं शोचसितदनागमनहेतुंश्रुत्वाचविधेयंविधेह॥ युक्तंहितुमुवाच राजकुमारस्तदूमनानंतरंवनविलोकनायप्रस्थितोवैशंपायनावनविभूतिंवि लोकयन्सपदिविरक्तइवविकलइवियोगार्तइवशोकपरिगतमनइवभूत्वामयानयाविधेयस्यतस्यदैनिकानियमायनानाधार्यबाधिनोपिना मन्यंते॥ ततश्चसपत्रलेखांसेनामयात्वन्निकटमुपनीता इत्युक्तमाकर्ण्यवैशंपायनप्राणप्रियमित्रमापतित्यज्यद्रुगतोस्मित्वद्विलोकनोत्सवेन त्वरमाणोत्वन्वितरोचिंवद्दिष्यामिमंत्रितरोचिंवद्दिष्यनस्तावेनाप्रायान्कथंधारयामीतिविलपन्स्वकंतद्वात्तासपलीकःसशुकनास स्तारपीडोद्यत्यालंत्रमुपलभ्यमोचकारेकुमनेत्यार्किमुद्दिश्यवैशंपायनोमानितःयनोयसर्वस्वंपरित्यज्यवनवासायस्थितइत्येवमुप लभ्यभूपतिंशुकनासःप्रोवाच राजन्किमिदमसमंपतंचंद्रापीडंवदमिकदाचिद्देवश्चाद्रमसावन्हिःप्रभवतिवन्हेरापःप्रभवंतिधरित्री धैर्यंहिमानामवतिप्रभावःपूर्वापरित्यज्यप्रतिज्ञांमुदितंतथापिचंद्रापीडंवैशंपायनेनकोधर्त्तंतस्यप्रेमपिशाचादिनावाचंद्रापीडंविया गेनचित्तंशीर्यतेप्रचलितंकोवाचंद्रापीडस्यापराधः इतिबहुतिशुकनासेचंद्रापीडःस्वमुवाच मामाज्ञापयध्वंतत्रगत्वामायराधमपनीयवैशं पायनमानयामीत्यकथंननयनारापीडःसमाज्ञापयामास॥ सराजकुमारस्त्वरयेंद्रायुधमारुह्यअन्यैनयुवभिःसैन्येनसहप्रतस्थे॥ बलाहको नीतदूरंपूर्वसैन्यश्रमितमस्तीतिविहायप्रस्थितस्यचंद्रापीडस्यापुरेहनिबलाहकोहिदिनगम्यंपथानंयेकेदिवसेनचचाल॥ चंद्रापीडःके श्चिद्दहोगिमहाश्वेताश्रमसन्निधानमेत्यतुरगादवतीर्यमहाश्वेतादृष्टपूर्वाचचाल॥ ज्वरदेवोमहाश्वेतापादाग्रेणपृथिवीलिखन्नधोवदनोवाच

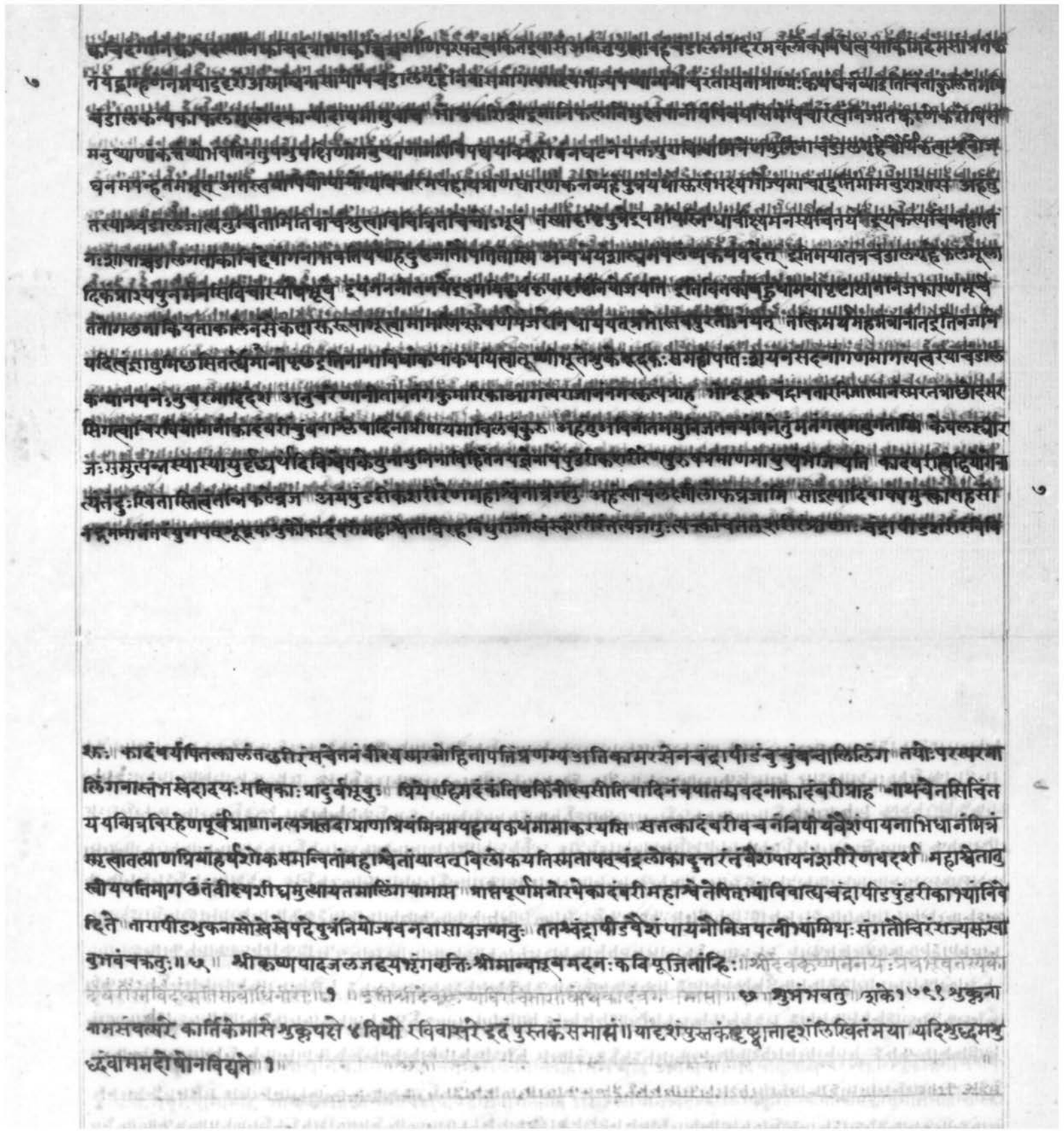

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 11 June, 2017